

RS § 122 Uppdrag. Översyn av budgetprocessen

Ärendenummer: RS 2024/2280

Paragraf föregående instans: AU § 75

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen godkänner redovisningen av uppdraget.
- Regionstyrelsen beslutar att majoritetens budgetförslag ska presenteras på det arbetsutskott som följer minst en vecka efter att budgetberedning eller budgetavstämning avslutats.
- Sammanträdesplanen för 2025 revideras enligt upprättat förslag i syfte att arbetsutskottets sammanträde den 9 maj flyttas till den 14 maj.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2024-10-22, § 365 att ge regiondirektören i uppdrag att se över hela budgetprocessen där det ingår en tydlig tidplan för när förslag skall lämnas av partierna inför beslut.

Den nu gällande planeringsprocessen implementerades delvis 2023 och fullt ut från 2024. Detta uppdrag har tolkats som att det är specifikt budgetprocessen som ska tydliggöras och om möjligt utvecklas/förbättras. Det vill säga att de delar som omfattar omvärldsanalys, planeringsförutsättningar, mål och verksamhetsplanering inte berörs.

Följande förtydliganden föreslås:

Nämnderna gör som tidigare en mål- och budgetskrivelse enligt anvisningar från regionstyrelseförvaltningen.

Dialoger mellan deltagare på budgetberedningen och nämndernas presidier genomförs i början av april som tidigare. Då finns möjlighet för alla partiers representanter att få en fördjupning från de olika nämnderna om både verksamhet och ekonomiska förutsättningar.

Budgetberedning genomförs i början av maj. Tidpunkten läggs med hänsyn till helger och att relevanta fakta som exempelvis regeringens vårändringsbudget och ny skatteprognos finns tillgänglig.

Budgetberedningen genomförs normalt under max 3 dagar. De tre dagarna kan delas upp så att samtliga partiers representanter deltar under 2 dagar och att endast de styrande partierna deltar den sista dagen. Beslut om hur tiden ska disponeras tas i god tid av regionstyrelsens ordförande.

Deltagare på budgetberedningen är regionstyrelsens arbetsutskott, en representant från varje parti i regionfullmäktige som inte är med i arbetsutskottet samt tjänstepersoner.

Syftet med budgetberedningen är att ge samtliga partier möjlighet att ta del av de ekonomiska förutsättningarna för Region Gotland samt att diskutera större viktiga utvecklingsfrågor innan beslut om budget tas.

De **styrande partiernas budgetförslag** ska presenteras på ordinarie arbetsutskott som följer efter budgetberedningen.

De oppositionspartier som har en ordinarie plats i arbetsutskottet kan yrka på egna budgetförslag vid samma arbetsutskott eller på regionstyrelsens sammanträde. De oppositionspartier som inte har en ordinarie plats i arbetsutskottet men har en ledamot eller tjänstgörande ersättare i regionstyrelsen kan yrka på egna budgetförslag på regionstyrelsens sammanträde.

Oppositionspartier som har en ordinarie ledamot i regionstyrelsen och som avser att yrka på egna budgetförslag på regionstyrelsens sammanträde ska delge övriga partier förslaget i samband med att kallelsen till regionstyrelsen skickas. Budgetförslagen lämnas in till regionkansliet senast dagen före utskick av kallelsen, dvs sex dagar före regionstyrelsens sammanträde. Budgetförslagen läggs med kallelsen till regionstyrelsens sammanträde som beslutsunderlag i budgetärendet.

De oppositionspartier som inte har en ledamot eller tjänstgörande ersättare på regionstyrelsens sammanträde kan inte yrka på en egen budget i regionstyrelsen. Dessa partier kan lägga fram egna budgetförslag genom att lägga fram yrkanden i förhållande till huvudförslaget i regionfullmäktige. Vill partierna istället lägga fram egna självständiga budgetförslag kan det göras genom inlämnandet av en motion. En sådan motion ska lämnas in till regionkansliet senast dagen före utskick av kallelsen till regionstyrelsens sammanträde, dvs inom samma tidsram som partier med representation i regionstyrelsen lägger fram sina budgetförslag. Budgetmotionen bereds inte av regionstyrelseförvaltningen utan läggs direkt till dagordningen för regionstyrelsens sammanträde för behandling i anslutning till ärendet om mål och budget.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att ordinarie arbetsutskott efter budgetberedningen 2025 flyttas fram så att det ligger minst 1 vecka efter att beredningen avslutats. **År 2025 blir det den 14 maj.** Mellan arbetsutskott och regionstyrelse finns därefter utrymme för samtliga partier att läsa in sig på de olika förslagen samt att huvudförslaget kan beredas av ekonomifunktionen. Handlingar och protokoll från arbetsutskottet ska skrivas, justeras och skickas ut med kallelsen till regionstyrelsen.

Regionstyrelsen tar beslut om nästa års budget innan maj månads utgång. Inför regionstyrelsens beslut sker samverkan med de fackliga organisationerna.

Huvudprincipen i Region Gotlands budgetprocess är att regionfullmäktige i juni beslutar om drift- och investeringsbudget för nästkommande år. Motivet är att nämnderna ska ges rimliga planeringsförutsättningar för att anpassa sin verksamhet efter de ekonomiska ramarna.

På höstens budgetavstämning sker en central avstämning mot aktuell skatteprognos men inga förändringar sker normalt av nämndernas ramar. Inga skrivelser lämnas från nämnderna. Om förändringar jämfört med det budgetbeslut som regionfullmäktige tog i juni föreslås av de styrande partierna ska det presenteras på det arbetsutskott som följer efter att budgetavstämningen har avslutats. Detta för att övriga partier, precis som på våren, ska ha möjlighet att läsa in sig på de olika förslagen samt att ärendet ska beredas av ekonomifunktionen inför regionstyrelsen och regionfullmäktiges beslut.

Om ett oppositionsparti föreslår förändringar följer detta samma rutin som på våren, dvs. eventuella nya förslag presenteras senast i samband med att kallelsen till regionstyrelsen skickas. Partier som inte har en ledamot eller tjänstgörande ersättare på regionstyrelsens sammanträde kan inte lägga fram ett eget budgetförslag i regionstyrelsen. Dessa partier kan lämna in en budgetmotion eller i fullmäktige lägga fram yrkanden i förhållande till huvudförslaget.

Styrelsen ska enligt kommunallagen besluta om budget innan oktober månads utgång och regionfullmäktige ska senast innan november månads utgång besluta om slutlig finans-, balans- och resultatplan samt nästa års skattesats.

Skillnaden mellan nuvarande process och detta förslag är främst att det tydliggörs när partiernas budgetförslag ska läggas fram. Skillnaden är också att arbetsutskottet på våren flyttas fram för att ge partierna tid att ta fram ett väl förankrat budgetförslag.

Bedömning

Genom att tydliggöra att samtliga partier som har en plats i regionstyrelsen behöver tillgängliggöra sitt budgetförslag senast i samband med att kallelsen till sammanträdet skickas, säkerställs att samtliga partier och har tid att analysera de olika förslagen innan slutligt beslut tas. Genom att de styrande partiernas budgetförslag läggs fram på det arbetsutskott som följer efter budgetberedningen och budgetavstämningen får ekonomifunktionen möjlighet att bereda ärendet och säkerställa att alla fakta finns framtagna innan regionstyrelsen och regionfullmäktige tar beslut.

Bedömningen är att budgetbeslutet inklusive ramar till nämnderna ska tas av regionfullmäktige i juni för att ge nämnderna tillräckligt med tid att analysera läget och besluta om detaljbudgeten. Det är väsentligt att beslutet är väl förankrat i nämnden så att anpassning av verksamhet till beslutad budget sker.

Observera att alla partier själva ansvarar för att kommunicera sitt eget budgetförslag vid den tidpunkt som är lämplig. Den här rutinen styr de formella beslutsvägarna.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Ulrika Jansson, ekonomidirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Oscar Lindster (S) yrkar att beslutspunkt två ändras till att lyda:

Regionstyrelsen beslutar att majoritetens budgetförslag ska presenteras på det arbetsutskott som följer minst en vecka efter att budgetberedning eller budgetavstämning avslutats.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med Oscar Lindsters (S) yrkande finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-17

Skickas till

RSF ekonomi